

Direktoratet for naturforvaltning
Tungasletta 2
7485 Trondheim

Regulering av fiske i Suldalslågen, Suldal kommune

Viser til retningslinjene for regulering av fiske gitt i brev fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) datert 25.9.2009. Suldalslågens forvaltningslag tilfredsstiller kravene i retningslinjene til å kunne utarbeide fiskereglene lokalt for Suldalslågen (Suldal kommune). Fylkesmannen mener at Suldalslågens forvaltningslag sitt forslag til regulering av fiske for perioden 2010 til 2014 ikke vil sikre et forsvarlig beskatningstrykk i vassdraget. Fylkesmannen vil derfor ikke følge forvaltningslaget sitt forslag til regulering av fiske i Suldalslågen. I tråd med retningslinjene for regulering av fiske vil Fylkesmannen gjennom dette brevet fremlegge saken for DN.

Bakgrunn

Fisketida i Suldalslågen er i dag fra og med 20. juli til og med 30. september i hele vassdraget. Det er en døgnkvote på 1 villaks over 75 cm, totalt 3 laks og/eller sjøaure (totalt 3 fisk).

Forvaltningslaget har i brev datert 13.11.2009 lagt frem forslag til regulering av fiske i Suldalslågen for perioden 2010 til 2014 (vedlegg 1). Forslaget innebærer at fisketiden normalt skal være 1. juli til 20. september nedenfor Sandsfossen, og 10. juli til 30. september ovenfor Sandsfossen. Det foreslås også en døgnkvote på 2 laks og 2 sjøaure (totalt 4 fisk). På grunn av usikkerhet knyttet til vurdering av 2009 sesongen foreslås avvikende fisketid for 2010 sesongen. For 2010 sesongen foreslås fisketid fra 5. juli til 20. september nedenfor fossen, og 15. juli til 30. september ovenfor fossen.

Høringsrunde

Fylkesmannen sendte den 1.12.2009 forslag om ny forskrift for regulering av fiske i vassdrag med laks og sjøaure i Rogaland for 2010 til 2014 på høring (vedlegg 2). I høringsforslaget var forslaget til Suldalslågens forvaltningslag innarbeidet.

Fylkesmannen mottok i alt fem høringsuttaler vedrørende regulering av fiske i Suldalslågen. Høringsuttalene kan kort oppsummeres slik:

- Suldal kommune (vedlegg 3): 20. juli til 30. september for hele elva, ikke åpna for fiske etter sjøaure, døgnkvote på 1 villaks per fisker, totalkvote per fisker på 5 villaks per sesong, forbud mot fiske med reke, mark og gulp.
- Uttale fra en egen gruppe grunneiere i Suldalslågen (vedlegg 4): 20. juli til 30. september for hele elva, ikke åpna for fiske etter sjøaure, døgnkvote på 1 villaks per fisker, totalkvote per fisker på 5 villaks per sesong, forbud mot fiske med reke, mark og gulp.

- Suldal jakt og fiskelag (vedlegg 5): Fisketid 20. juli til 30. september, døgnkvote på 1 villaks (all hunnlaks settes ut i september), frede sjøauren i 2 år, ikke åpne for markfiske.
- NJFF - Rogaland (vedlegg 6): 10. juli til 30. september for hele elva, døgnkvote på 1 villaks og 2 sjøaure, forbud mot markfiske.
- Frode Olderkjær (vedlegg 7): 1. august til 20. september, døgnkvote på 1 villaks i døgnet, utsetting av hunnlaks, maks 5 fisk per fisker per sesong, forbud mot markfiske.

I brev datert 28.1.2010 har Suldalslågens forvaltningslag vurdert at det i høringsuttalelsene ikke fremkommer noe som gir grunnlag for en sterkere begrensning i fisket enn de regler forvaltningslaget har fastsatt (vedlegg 8).

Fylkesmannens vurdering

Råd fra vitenskaplig råd for lakseforvaltning

Vitenskaplig råd for lakseforvaltning har i rapport nr 1, Status for norske laksebestander 2009 og råd om beskatning vurdert at beskatningen i Suldalslågen er bærekraftig, og at det ikke er nødvendig med ytterligere tiltak for å redusere uttaket. Ved forslag til regulering av fiske har Suldalslågens forvaltningslag lagt vekt på at beskatningen i Suldalslågen er vurdert å være bærekraftig. Fylkesmannen mener at en vurdering av at beskatningen har vært bærekraftig ikke automatisk innebærer at en kan øke beskatningen i vassdraget. Vitenskapsrådet sier i sin rapport ikke noe om at det er rom for å øke beskatningen i vassdraget. Ved vurdering av beskatningstrykk må en vurdere avstand til gytebestandsmål, utvikling gjennom siste periode og forventet utvikling i neste reguleringsperiode.

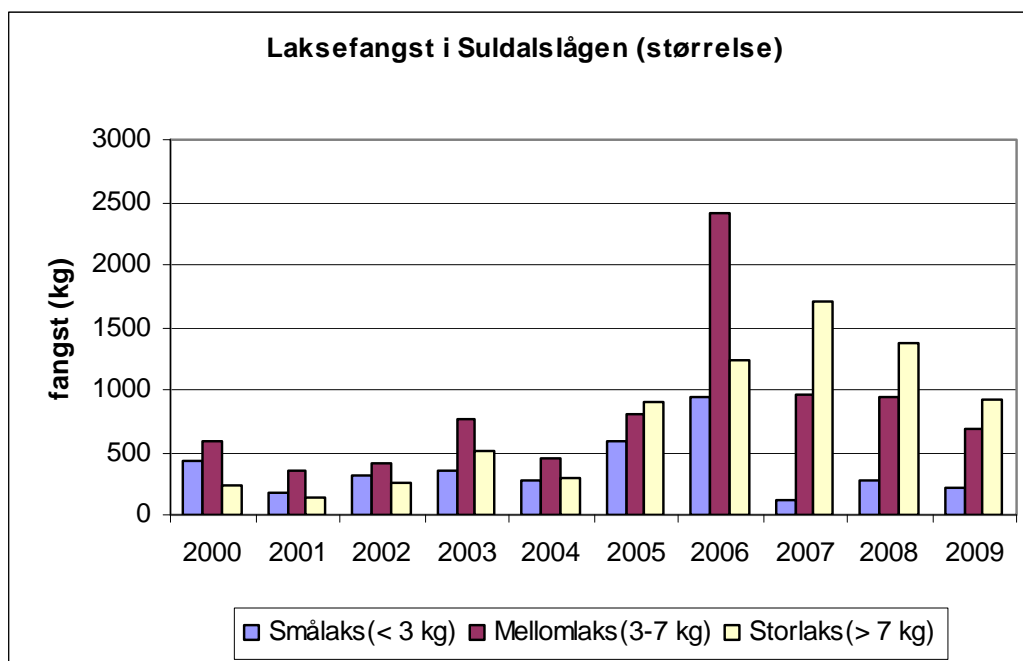
Økt fangstuttak

Forslaget til Suldalslågens forvaltningslag innebærer en utvidelse av sesongen med 10 dager. Forutsatt at fangstane er relativt konstante gjennom sesongen vil dette kunne øke fangstene i Suldalslågen med nesten 14 %.

Ved vurdering av gytebestandsmåloppnåelse har vitenskaplig råd for lakseforvaltning lagt til grunn at det er lav beskatning på storlaksen i Suldalslågen. En endring av kvoten som foreslått i Suldalslågen mener Fylkesmannen vil endre dette. I dag er døgnkvoten på 1 villaks over 75 cm, totalt 3 laks og/eller sjøaure (totalt 3 fisk) i Suldalslågen. Fylkesmannen mener at en endring av døgnkvoten til 2 laks og 2 sjøaure vil føre til et betydelig økt fangstuttak. Norske lakselver har utarbeidet en tabell for vurdering av vekt ut i fra lengden på laksen. Denne tabellen viser at en laks på 75 cm veier fra 3,7 kg til 4,3 kg avhengig av kondisjon. I Suldalslågen er største delen av fangsten over 75 cm. De tre sist årene har andelen (i kg) storlaks (>7 kg) utgjort mellom 51 og 61 % av fangstene. I tillegg er en betydelig del av mellomlaksen over 75 cm. Andelen mellomlaks (i kg) har de siste 3 årene utgjort mellom 35 og 38 % av fangsten. Snittvekten for mellomlaksen har i den samme perioden vært mellom 4,7 og 5 kg.

Økt dødelighet i sjøen – redusert gytebestand

Siden toppåret i 2006 har gytebestandsstørrelsen i Suldalslågen hatt en negativ utvikling. Dette skyldes betydelig økt dødelighet i sjøfasen de siste årene. Rådgivende biologer har i rapporten, Laks og sjøaure i Suldalslågen i perioden 2004-2008 vist at det er særlig smoltårgangen fra 2004 og 2005 som har vært av avgjørende betydning for de gode fangstene i 2006 og 2007.

Figur 1 viser fangstutviklingen for laks i Suldalslågen fordelt på størrelse. Av figuren ser en at de siste årene har vært en betydelig endring i størrelsessammensetningen i fangstene.

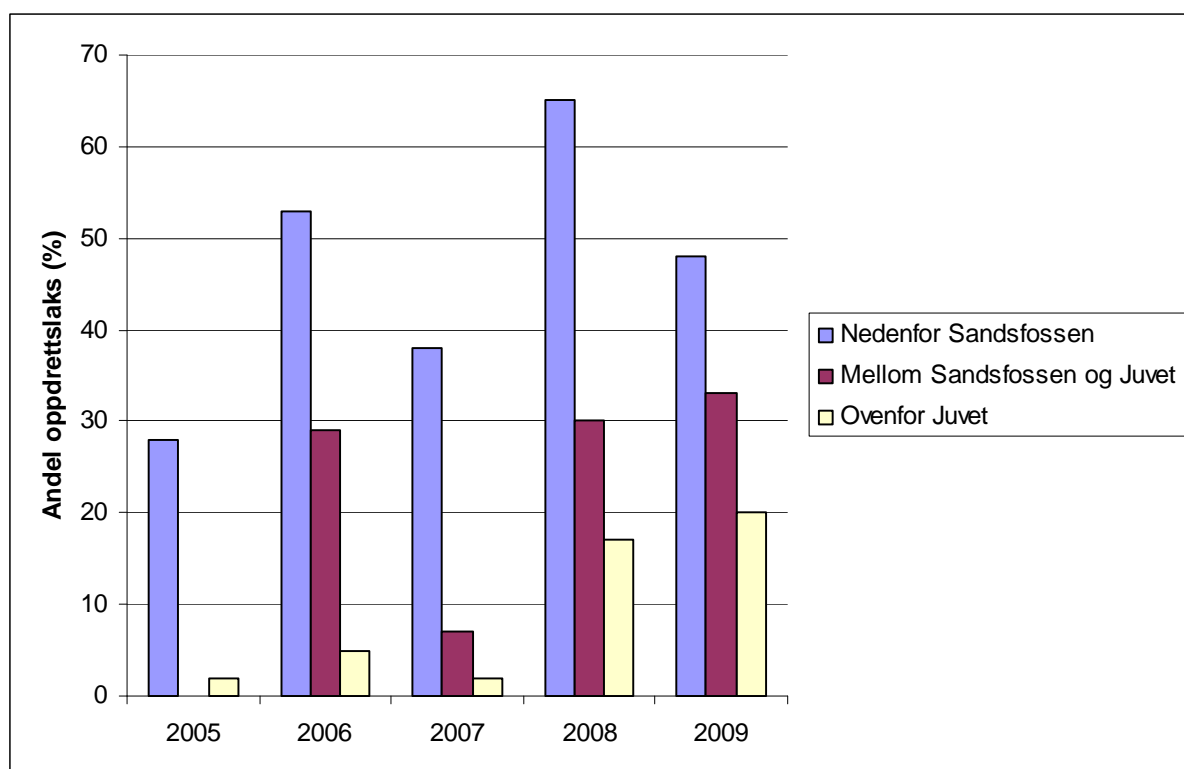
Før 2008 sesongen var det betydelige innstramminger i sjølaksefisk på ytre kyst av vestlandet. Til tross for dette fortsetter den negative fangstutviklingen i 2008 og 2009. Innsiget av laks til Suldalslågen har derfor vært klart dårligere de siste par årene enn hva fangstene i vassdraget skulle tilsi. Fylkesmannen er ikke enig i Suldalslågens forvaltningslag sin vurdering av at en i Suldalslågen har hatt en klart atypisk utvikling de siste årene. Etter 2006 mener Fylkesmannen at Suldalslågen viser den samme negative utviklingen som en ser for de fleste andre laksevassdrag i regionen.

Neste femårs periode

Fylkesmannen forventer økt dødelighet i sjøfasen i neste reguleringsperiode. Foreløpige resultater fra lakselusovervåkingen utført av Rådgivende biologer i 2009 viser en betydelig forverring i lakselussituasjonen i Ryfylke. Lakselus hemmer veksten og gir økt dødelighet på utvandrende smolt. Fylkesmannen forventer derfor betydelig økt dødelighet for utvandrende smolt i 2009. Mengden lus har en direkte sammenheng med mengden laksefisk i fjordsystemet. Oppdrett av laksefisk i sjø fører til en sterk økning i tallet på tilgjengelige verter. I Rogaland er produksjonen av oppdrettlaks omtrent femdobla siden 1994. Tall fra lakselusovervåkingen viser at en i dag har svært mye lakselus i oppdrettsanlegga. Samtidig ser en at lusa blir mer resistent mot behandling. I brev til Fiskeridirektoratet datert 8. juli 2009 skriver Havforskningsinstituttet at det er sannsynlig at lakselussituasjonen i Norge vil komme ut av kontroll om en får spredning av multiresistent lakselus. Videre skriver de at infeksjonspresset mot utvandrende vill laksesmolt kan bli mangedoblet neste år (2010). Slik Fylkesmannen ser det er lakselussituasjonen nå ute av kontroll. Fylkesmannen forventer derfor økt dødelighet i sjøfasen som følge av dette. Suldalslågens forvaltningslag skriver i sin begrunnelse at lakselussituasjonen ikke kan løses i elvene dersom gytebestanden er tilstrekkelig. Fylkesmannen er enig i at lakselussituasjonen må løses i sjøen, samtidig er det viktig å sikre tilstrekkelig gytebestand i en situasjon med økende dødelighet i sjøen. Vi mener på bakgrunn av dette at det ikke er forsvarlig å øke fangstuttaket i Suldalslågen.

Rømt oppdrettslaks

Andelen rømt oppdrettslaks er høy i Suldalslågen. Figur 2 viser andel rømt oppdrettslaks i sportsfiskefangstene de siste fem årene. Av figuren ser en at det er en økende andel rømt oppdrettslaks i de øvre delene av vassdraget hvor en finner de viktigste gyteområdene. Rådene fra vitenskaplig råd for lakseforvaltning har ikke justert beregnet gytebestandsstørrelse ut i fra andel oppdrettslaks i gytebestanden. Ved å justere for andelen rømt oppdrettslaks i gytebestanden vil ikke gytebestandsmåloppnåelsen være like god som vitenskaplig råd for lakseforvaltning har vurdert den til å være.

Figur 2 viser andel rømt oppdrettslaks i sportsfiskefangstene de siste fem årene fordelt på strekning. Tallene fra 2009 er foreløpig ikke rapportert.

Nasjonalt laksevassdrag

Gjennom St.prp. nr. 32 (2006-2007) har Suldalslågen fått status som nasjonalt laksevassdrag. Ordningen med nasjonale laksevassdrag og laksefjorder er et hovedgrep for å sikre viktige laksebestander i Norge. I nasjonale laksevassdrag skal laksen gis særlig beskyttelse. Fylkesmannen kan ikke se at Suldalslågens forvaltningslag har tatt inn over seg dette ved utforming av forslag til regulering av fiske i Suldalslågen.

Sjøaure

Sjøauren viser en svært dårlig fangstutvikling i Suldalslågen. Suldalslågens forvaltningslag mener at fangsten i Suldalslågen har liten betydning, og begrunner sitt reguleringsforslag med at fangsten av sjøaure utgjør en begrenset del av den totale oppgangen (15-21% i perioden 2006-2009). Fylkesmannen mener at selv om uttaket ved fiske er relativt begrenset, er sjøaurebestanden nå så lav at den trolig ikke utnytter produksjonspotensialet fullt ut i vassdraget. Vi mener derfor, i tråd med retningslinjene for regulering av fiske, at en ikke bør åpne for fiske etter sjøaure i Suldalslågen. Fylkesmannen har også for de andre vassdragene i denne regionen foreslått stopp i fisket etter sjøaure.

Stor lokal uenighet

Fylkesmannen har merket seg at det er stor lokal uenighet knyttet til fiskereguleringsforslaget fra Suldalslågens forvaltningslag. Alle mottatte høringsuttalelser innebærer en strengere regulering av fiske i Suldalslågen enn det forvaltningslaget har gått inn for.

Konklusjon

Føre-var-prinsippet (NASCO og naturmangfoldloven) tilsier at en i en situasjon med økende dødelighet i sjøen, ikke kan åpne for et utvidet fiske i Suldalslågen. Fylkesmannen vil ved fastsettelse av nye fiskeregler i Suldalslågen for perioden 2010 til 2014 ikke følge forslaget til Suldalslågens forvaltningslag.

Med hilsen

Per Terje Haaland
ass. fylkesmiljøvernssjef

Trond Erik Børresen
fiskeforvalter

*Saksbehandler: Trond Erik Børresen
Saksbehandlers telefon: 51 56 89 07
E-post: trond.erik.borresen@fmro.no*

Kopi til:

Suldal kommune	Eidsvegen 7	4230	Sand
Suldal Jakt og Fiskelag		4230	Sand
Suldalslågens forvaltningslag v/Charles R. Bergesen	Ramsvigkroken 29	4015	Stavanger
NJFF-Rogaland	Postboks 313	4291	Kopervik